

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

18 päivänä heinäkuuta 2007*

Asiassa C-367/05,

jossa on kyse EU 35 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hof van Cassatie (Belgia) on esittänyt 6.9.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 29.9.2005, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajana on

Norma Kraaijenbrink,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit J. Klučka, R. Silva de Lapuerta, J. Makarczyk ja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.7.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Kraaijenbrink, edustajanaan advocaat M. De Boel,
- Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehenään H. G. Sevenster,
- Tšekin tasavalta, asiamiehenään T. Boček,
- Helleenien tasavalta, asiamiehinään M. Apessos, S. Trekli ja M. Tassopoulou,
- Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään M. Muñoz Pérez,
- Itävallan tasavalta, asiamiehenään C. Pesendorfer,
- Puolan tasavalta, asiamiehenään J. Pietras,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään W. Bogensberger ja R. Troosters,

kuultuaan julkisasiamiehen 5.12.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (EYVL 2000, L 239, s. 19; jäljempänä yleissopimus), joka allekirjoitettiin 19.6.1990 Schengenissä (Luxemburg), 54 artiklan, luettuna yhdessä 71 artiklan kanssa, tulkintaa.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty rikosasiassa, joka on pantu Belgiassa vireille Kraaijenbrinkiiä vastaan huumausainekaupasta johtuvan rahanpesun takia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön oikeus

- 3 Schengenin säännösten sisällyttämisestä osaksi Euroopan unionia tehdyn pöytäkirjan, joka on liitetty Amsterdamin sopimuksella Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen (jäljempänä pöytäkirja), 1 artiklan mukaan kolmetoista Euroopan unionin jäsenvaltiota, joiden joukossa ovat

Belgian kuningaskunta ja Alankomaiden kuningaskunta, voi toteuttaa unionin toimielinten ja oikeuden puitteissa sekä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja EY:n perustamissopimuksen mukaisesti tiiviimpää yhteistyötä keskenään Schengenin säännöstön soveltamisalalla, sellaisena kuin se määrittellään pöytäkirjan liitteessä.

- 4 Näin määriteltyyn Schengenin säännöstöön kuuluvat erityisesti Benelux-taloussiiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla tehty sopimus, joka allekirjoitettiin Schengenissä 14.6.1985 (EYVL 2000, L 239, s. 13), ja yleissopimus.

- 5 Pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan Amsterdamin sopimuksen voimaantulopäivästä eli 1.5.1999 alkaen Schengenin säännöstöä sovelletaan välittömästi pöytäkirjan 1 artiklassa lueteltuihin kolmeentoista jäsenvaltioon.

- 6 Pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan toisen virkkeen mukaisesti Euroopan unionin neuvosto teki 20.5.1999 päätöksen 1999/436/EY Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisen oikeusperustan vahvistamisesta kullekin Schengenin säännöstöön kuuluvalle määräykselle ja päätökselle (EYVL L 176, s. 17). Tämän päätöksen 2 artiklasta ja sen liitteestä A ilmenee, että neuvosto on vahvistanut yhtäältä yleissopimuksen 54–58 artiklan oikeusperustaksi EU 34 ja EU 31 artiklan ja toisaalta yleissopimuksen 71 artiklan oikeusperustaksi EU 34, EU 30 ja EU 31 artiklan, jotka kuuluvat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoon, jonka otsikkona on ”Määräykset poliisiyhteistyöstä ja oikeudellisesta yhteistyöstä rikosasioissa”.

- 7 Yleissopimuksen III osaston, jonka otsikkona on ”Poliisi ja turvallisuus”, 3 lukuun, jonka otsikkona on ”Ne bis in idem -periaatteen soveltamisesta”, kuuluvassa 54 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Henkilöä, jota koskevassa asiassa sopimuspuoli on antanut lainvoimaisen tuomion, ei voida syyttää samasta teosta toisen sopimuspuolen toimesta edellyttäen, että tämä henkilö on tuomion saatuaan suorittanut rangaistuksensa tai parhaillaan suorittaa sitä taikka että sitä ei voida tuomion antaneen sopimuspuolen lain mukaan enää suorittaa.”

- 8 Yleissopimuksen samaan lukuun sisältyvässä 58 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Edellä olevat määräykset eivät rajoita sellaisten pitemmälle menevien kansallisten määräysten soveltamista, jotka koskevat ulkomailta tehtyihin oikeudellisiin päätöksiin sovellettavaa ne bis in idem -periaatetta.”

- 9 Yleissopimuksen saman III osaston 6 lukuun, jonka otsikkona on ”Huumausaineet”, kuuluvassa 71 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Sopimuspuolet sitoutuvat toteuttamaan kaikenlaisten huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden mukaan lukien kannabiksen epäsuoran ja suoran myynnin sekä näiden tuotteiden ja aineiden myyntiä tai maastavientiä varten tapahtuvan hallussapidon osalta kaikki Yhdistyneiden Kansakuntien olemassa olevien yleissopimusten – – mukaiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan estämiseksi ja rankaisemiseksi.

2. Sopimuspuolet sitoutuvat hallinnollisin ja rikosoikeudellisin keinoin estämään kaikenlaisten huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden mukaan lukien kannabiksen laittoman viennin sekä tällaisten tuotteiden ja aineiden myynnin, hankkimisen ja välittämisen sekä rankaisemaan siitä – –.

--

5. Sopimuspuolet tekevät toimivaltansa rajoissa kaikkensa kaikenlaisten huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden mukaan lukien kannabiksen laittomaan kysyntään liittyvien kielteisten vaikutusten estämiseksi ja niitä vastaan taistelemiseksi. – –”

- 10 Amsterdamin sopimuksen voimaantulopäivästä annetun ilmoituksen, joka julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 1.5.1999 (EYVL L 114, s. 56), mukaan Belgian kuningaskunta on antanut EU 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun julistuksen, jolla se on hyväksynyt yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan antaa ennakkoratkaisuja EU 35 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Kansainvälinen oikeus

- 11 New Yorkissa 30.3.1961 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien huumausaineyleissopimuksen (jäljempänä huumausaineyleissopimus) 36 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. a) Huomioon ottaen perustuslailliset määräyksensä jokaisen sopimuspuolen tulee ryhtyä toimenpiteisiin huumausaineiden viljelyn, tuotannon, valmis-

tuksen, uuttamisen, valmistamisen, hallussapidon, tarjoamisen, kaupaksi tarjoamisen, jakelun, oston, myynnin, kaikenlaisen luovuttamisen, välityksen, lähettämisen, kauttakulkutoimituksen, kuljetuksen, tuonnin ja viennin vastoin tämän yleissopimuksen määräyksiä ja muun toiminnan, mikä sellaisen sopimuspuolen mielestä on vastoin tämän yleissopimuksen määräyksiä, saattamiseksi rangaistavaksi, kun se on tehty tahallisesti, ja että törkeistä rikoksista määrätään riittävä rangaistus, etupäässä vankeutta tai muita vapausrangaistuksia.

b) – –

2. Mikäli ei sopimuspuolen perustuslaillisista määräyksistä, oikeusjärjestyksestä tai sisäisestä lainsäädännöstä muuta johdu,

- a) i) jokainen kohdassa 1 luetelluista rikoksista, jos se on tehty eri maissa, katsotaan erilliseksi rikokseksi;
- ii) tahallinen johonkin sellaiseen rikokseen osallistuminen, kumppanuus siihen tai sellaisen rikoksen yritys ja valmistelu sekä tässä artiklassa mainittuihin rikoksiin liittyvä rahallinen toiminta ovat rangaistavia rikoksia kohdan 1 edellyttämällä tavalla;

– –”

Kansallinen oikeus

12 Belgian rikoslain (code pénal) 65 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Kun useat rikokset on tehty yksin teoin tai kun useat rikokset, jotka on saatettu samanaikaisesti saman, asiaratkaisun antavan tuomioistuimen käsiteltäviksi, ilmentävät samaa peräkkäistä ja jatkuvaa rikollista tarkoitusta, rangaistus määrätään yksinomaan vakavimmasta rikoksesta.

Kun asiaratkaisun antava tuomioistuin toteaa, että rikokset, joista on aiemmin annettu lainvoimainen tuomio, ja muut teot, jotka on saatettu sen käsiteltäviksi ja jotka on näytetty toteen, sekä edeltävät kyseistä tuomiota että yhdessä kyseisten rikosten kanssa ilmentävät samaa peräkkäistä ja jatkuvaa rikollista tarkoitusta, jo määrätty rangaistus otetaan huomioon rangaistusta mitattaessa. Jos jo määrätty rangaistus vaikuttaa oikeudenmukaiselta rangaistukselta kaikista rikoksista, kyseinen tuomioistuin katsoo syytetyn syylliseksi ja viittaa tuomiossaan rangaistukseen, joka jo on määrätty. Tämän pykälän nojalla määrätty kokonaisrangaistus ei saa ylittää enimmäisrangaistusta kaikkein vakavimmasta rikoksesta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

13 Kraaijenbrink, joka on Alankomaiden kansalainen, määrättiin Arrondissementsrechtbank te Middelburgin (Alankomaat) 11.12.1998 antamalla tuomiolla ehdolliseen kuuden kuukauden vankeusrangaistukseen huumausainekaupan tuottamien rahamäärien tahallista kätkemisestä koostuneista, Alankomaiden rikoslain (Wetboek van Strafrecht) 416 §:ssä tarkoitetuista teoista, jotka oli tehty Alankomaissa useaan otteeseen vuoden 1994 lokakuun ja vuoden 1995 toukokuun välisenä aikana.

- 14 Rechtbank van eerste aanleg te Gent määräsi 20.4.2001 antamallaan tuomiolla Kraaijenbrinkin kahden vuoden vankeusrangaistukseen useista Belgian rikoslain 505 §:ssä tarkoitetuista rikoksista, joissa oli kyse siitä, että hän oli vaihtanut Belgiassa ulkomaanvaluutaksi rahamääriä, jotka olivat peräisin Alankomaissa vuoden 1994 marraskuun ja vuoden 1996 helmikuun välisenä aikana käydystä huumausainekaupasta. Tuomio pysytettiin Hof van beroep te Gentin correctionele kamerin 15.3.2005 antamalla tuomiolla.
- 15 Nämä kummatkin tuomioistuimet katsoivat yleissopimuksen 71 artiklan ja huumausaineyleissopimuksen 36 artiklan 2 kohdan a alakohdan i ja ii alakohdan perusteella, ettei Kraaijenbrink voi vedota yleissopimuksen 54 artiklaan. Niiden mukaan nimittäin huumausainekaupan tuottamien rahamäärien tahallisesta kätkemisestä koostuneet rikokset, jotka oli tehty Alankomaissa, ja tästä kaupasta saatujen rahamäärien peseminen, joka oli tapahtunut Belgiassa, on tässä viimeksi mainitussa valtiossa katsottava erillisiksi teoiksi, vaikka Alankomaissa tehdyillä tahallisilla kätkemisrikoksilla ja Belgiassa tehdyillä rahanpesurikoksilla olikin sama tarkoitus.
- 16 Kraaijenbrink teki sitten kassaatiovalituksen, jossa hän on vedonnut erityisesti yleissopimuksen 54 artiklaan sisältyvän ne bis in idem -periaatteen loukkaamiseen.
- 17 Hof van Cassatie katsoo ensinnäkin, että toisin kuin Kraaijenbrink väittää, toteamus siitä, että Alankomaissa tapahtuneella lainvastaisella toiminnalla ja Belgiassa tehdyillä rahanpesurikoksella oli sama tarkoitus, ei välttämättä merkitse sen toteamista, että Belgiassa tapahtuneen rahanpesun kohteena olleet rahamäärät olivat niitä rahamääriä, jotka olivat peräisin huumausainekaupasta, johon liittyneestä tahallisesta kätkemisrikoksesta Kraaijenbrink on jo saanut Alankomaissa tuomion.

- 18 Hof van beroep te Gentin 15.3.2005 antamasta tuomiosta, josta kassaatiovalitus on tehty, sitä vastoin ilmenee, että kyse on kummassakin sopimusvaltiossa eri teoista, jotka kuitenkin ilmentävät samaa peräkkäistä ja jatkuvaa rikollista tarkoitusta, joten on niin, että jos ne kaikki olisi tehty Belgiassa, niitä pidettäisiin oikeudellisesti yhtenä tekona, johon sovellettaisiin Belgian rikoslain 65 §:ää.
- 19 Näin ollen Hof van Cassatie katsoo, että ratkaistavana on kysymys siitä, onko yleissopimuksen 54 artiklaan sisältyvää saman teon käsitettä tulkittava siten, että se kattaa sellaiset eri teot, joissa on kyse yhtäältä huumausainekaupan tuottamien rahamäärien hallussapidosta yhdessä sopimusvaltiossa ja toisaalta myös huumausainekaupasta saatujen rahamäärien saattamisesta talouden kiertoon toisessa sopimusvaltiossa sijaitsevien rahanvaihtotoimistojen kautta.
- 20 Tässä tilanteessa Hof van Cassatie on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [yleissopimuksen] 54 artiklaa, luettuna yhdessä saman yleissopimuksen 71 artiklan kanssa, tulkittava siten, että kun rangaistavat teot, jotka koostuvat Alankomaissa käydyn huumausainekaupan tuottamien rahamäärien hankkimisesta, hallussapidosta ja/tai ulkomaiseen valuuttaan muuttamisesta (ja joista on nostettu syyte ja annettu tuomio Alankomaissa sen perusteella, että niissä on kyse rikoslain 416 §:ssä tarkoitettusta tahallisesta kätkemisrikoksesta), ovat eri tekoja kuin ne rangaistavat teot, jotka koostuvat Alankomaissa käydyn huumausainekaupan tuottamien rahamäärien saattamisesta talouden kiertoon Belgiassa sijaitsevien rahanvaihtotoimistojen kautta (ja joiden osalta rikosnimikkeenä Belgiassa on rikoslain 505 §:n mukaan kätkemisrikos ja muut rikoksesta peräisin oleviin tavaroihin liittyvät toimet), kyseisiä tekoja on myös pidettävä mainitussa 54 artiklassa tarkoitettuna samana tekona silloin, kun tuomioistuin toteaa, että niillä on sama tarkoitus ja että niissä on siten oikeudellisesti kyse yhdestä teosta?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

Onko [yleissopimuksen] 54 artiklaan sisältyvää ilmausta 'ei voida syyttää samasta teosta' tulkittava siten, että jos ilmaus 'samasta teosta' käsittää myös sellaiset eri teot, joilla on sama tarkoitus ja joissa on siten kyse yhdestä teosta, tämä merkitsee, että vastaajaa ei voida enää syyttää rahanpesurikoksesta Belgiassa, jos hänet on tuomittu Alankomaissa sellaisista muista teoista, joilla oli sama tarkoitus, riippumatta kaikista muista saman ajanjakson aikana tehdyistä sellaisista teoista, jotka tulevat Belgiassa tietoon ja joista henkilöä siellä syytetään vasta ulkomaisen lainvoimaisen tuomion jälkeen, vai voiko toiseikaston vahvistava tuomioistuin määrätä tällaisessa tapauksessa, kun se on ottanut jo määrätyt rangaistukset huomioon, näistä muista teoista lisärangaistuksen, ellei se katso, että nämä muut rangaistukset ovat oikeudenmukainen rangaistus kaikista rikoksista, kunhan kaikki määrätyt rangaistukset eivät ylitä ankarimman rangaistuksen enimmäisrajaa?"

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaisuus

- 21 Tämän tuomion 10 kohdasta ilmenee, että nyt käsiteltävänä olevassa asiassa yhteisöjen tuomioistuin on EU 35 artiklan nojalla toimivaltainen lausumaan yleissopimuksen tulkinnasta.
- 22 Tämän osalta on täsmennettävä, että yleissopimuksen 54 artiklaa sovelletaan *ratione temporis* pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen rikosasiaan. Vaikka nimittäin onkin totta, ettei yleissopimus ollut vielä voimassa Alankomaissa, kun Kraaijenbrink sai tässä valtiossa ensimmäisen tuomionsa, se oli voimassa molemmissa kyseessä olevissa valtioissa silloin, kun toista rikosasiaa, joka on johtanut nyt käsiteltävänä

olevaan ennakkoratkaisupyyntöön, käsittelevä tuomioistuin tutki ne bis in idem -periaatteen soveltamisedellytykset (ks. vastaavasti asia C-436/04, Van Esbroeck, tuomio 9.3.2006, Kok. 2006, s. I-2333, 24 kohta).

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 23 Aluksi on täsmennettävä, että se ensimmäisessä ennakkoratkaisukysymyksessä mainittu seikka, että niiden tekojen, joista on määrätty tuomio ensimmäisessä sopimusvaltiossa, oikeudellinen luonnehdinta poikkeaa niiden tekojen oikeudellisesta luonnehdinnasta, joista on nostettu syyte toisessa sopimusvaltiossa, on merkityksetön, koska se, että samojen tekojen oikeudelliset luonnehdinnat poikkeavat toisistaan kahdessa eri sopimusvaltiossa, ei voi olla esteenä yleissopimuksen 54 artiklan soveltamiselle (ks. em. asia Van Esbroeck, tuomion 31 kohta).
- 24 Yleissopimuksen 71 artiklassakaan, joka myös mainitaan ensimmäisessä kysymyksessä, ei ole mitään sellaista seikkaa, jolla pyrittäisiin rajoittamaan yleissopimuksen 54 artiklan soveltamisalaa (ks. em. asia Van Esbroeck, tuomion 40 kohta). Tästä seuraa, että kun kyseisessä 71 artiklassa viitataan Yhdistyneiden Kansakuntien voimassa oleviin yleissopimuksiin, tätä ei voida pitää esteenä 54 artiklaan sisältyvän ne bis in idem -periaatteen soveltamiselle (ks. em. asia Van Esbroeck, tuomion 41 kohta).
- 25 Näin ollen on todettava, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään, onko yleissopimuksen 54 artiklaan sisältyvää saman teon käsitettä tulkittava siten, että se kattaa sellaiset eri teot, joissa on erityisesti kyse

yhtäältä huumausainekaupan tuottamien rahamäärien hallussapidosta yhdessä sopimusvaltiossa ja toisaalta samasta lähteestä peräisin olevien rahamäärien saattamisesta talouden kiertoon toisessa sopimusvaltiossa sijaitsevien rahanvaihtotoimistojen kautta, kun tätä jälkimmäistä rikosasiaa käsittelevä kansallinen tuomioistuin toteaa, että kyseisillä teoilla on sama rikollinen tarkoitus.

- 26 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on palautettava mieleen, että yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, että yleissopimuksen 54 artiklan soveltamisen kannalta ainoana merkityksellisenä kriteerinä on tapahtuneiden tekojen identtisyttä koskeva kriteeri, jolla tarkoitetaan sitä, että kyse on joukosta konkreettisia ja toisiinsa erottamattomasti liittyviä seikkoja (ks. em. asia Van Esbroeck, tuomion 36 kohta; asia C-467/04, Gasparini ym., tuomio 28.9.2006, Kok. 2006, s. I-9199, 54 kohta ja asia C-150/05, Van Straaten, tuomio 28.9.2006, Kok. 2006, s. I-9327, 48 kohta).
- 27 Sen määrittämiseksi, onko kyse tällaisesta joukosta konkreettisia seikkoja, toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten on selvitettävä, muodostavatko molempien kyseessä olevien oikeudenkäyntien kohteena olevat tapahtuneet teot joukon sellaisia tosiseikkoja, jotka liittyvät erottamattomasti toisiinsa ajallisesti, alueellisesti sekä sisällöltään (ks. vastaavasti em. asia Van Esbroeck, tuomion 38 kohta; em. asia Gasparini ym., tuomion 56 kohta ja em. asia Van Straaten, tuomion 52 kohta).
- 28 Tästä seuraa, että yleissopimuksen 54 artiklaan sisältyvän saman teon käsitteen arvioinnissa on lähtökohtana se, että otetaan kokonaisuutena huomioon ne konkreettiset lainvastaiset toimet, jotka ovat johtaneet rikossyytteisiin molempien sopimusvaltioiden tuomioistuimissa. Yleissopimuksen 54 artikla voi siten tulla sovellettavaksi vain silloin, kun toista rikosasiaa käsittelevä tuomioistuin toteaa, että tapahtuneet teot muodostavat erottamattoman kokonaisuuden, koska ne liittyvät toisiinsa ajallisesti, alueellisesti ja sisällöltään.

- 29 Jos sitä vastoin tapahtuneet teot eivät muodosta tällaista kokonaisuutta, pelkästään se, että toista asiaa käsittelevä tuomioistuimien toteama näiden tekojen oletetun tekijän toimineen samassa rikollisessa tarkoituksessa, ei voi riittää sen varmistamiseen, että kyse on yleissopimuksen 54 artiklaan sisältyvän saman teon käsitteen soveltamisalaan kuuluvasta joukosta konkreettisia ja toisiinsa erottamattomasti liittyviä seikkoja.
- 30 Kuten erityisesti Euroopan yhteisöjen komissio on korostanut, se, että rikossyytteisiin kahdessa eri sopimusvaltiossa johtaneilla teoilla on sama tekijä, ei välttämättä takaa sitä, että kyseessä olevilla tapahtuneilla teoilla on sisällöltään sama kohde, joten nämä teot voivat poiketa toisistaan ajallisesti, alueellisesti ja luonteeltaan.
- 31 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisesta tilanteesta on erityisesti todettava, että kun tässä tilanteessa ei ole osoitettu selvästi, että huumausainekaupasta saatu sama taloudellinen hyöty on kokonaan tai osittain niiden lainvastaisten toimien taustalla, jotka on tehty molemmissa kyseessä olevissa sopimusvaltioissa, tällainen tilanne voi lähtökohtaisesti kuulua yleissopimuksen 54 artiklaan sisältyvän saman teon käsitteen soveltamisalaan vain, jos molemmissa oikeudenkäynneissä kyseessä olevien rahamäärien osalta voidaan osoittaa olevan kyse sisällöltään samasta kohteesta.
- 32 Toimivaltaisten kansallisten tuomioistuimien asiana on tämän osalta arvioida, ovatko kaikki ne tosiseikat, jotka ovat johtaneet kyseisiin rikosoikeudenkäynteihin samaa henkilöä vastaan molemmissa kyseessä olevissa sopimusvaltioissa, siinä määrin identtisiä ja toisiinsa liittyviä, että on mahdollista todeta, että kyse on yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitettusta samasta teosta.
- 33 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on lisäksi täsmennettävä, että yleissopimuksen 58 artiklan mukaan sopimusvaltioilla on oikeus soveltaa sellaisia pitemmälle meneviä kansallisia määräyksiä, jotka koskevat ulkomailla annettuihin tuomioistuimien ratkaisuihin sovellettavaa ne bis in idem -periaatetta.

- 34 Yleissopimuksen 58 artiklassa ei kuitenkaan sallita mitenkään, että sopimusvaltio jättää huumausainerikoksen ratkaisematta vastoin yleissopimuksen 71 artiklasta, luettuna yhdessä huumausaineyleissopimuksen 36 artiklan kanssa, johtuvia velvoitteitaan pelkästään sillä perusteella, että syytetty on jo saanut tuomion toisessa sopimusvaltiossa sellaisista toisista rikoksista, jotka tehtiin samassa rikollisessa tarkoituksessa.
- 35 Kyseiset määräykset eivät sitä vastoin ole esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan toista asiaa käsittelevät toimivaltaiset tuomioistuimet ottavat rangaistuksen mittaamisessa huomioon rangaistukset, jotka mahdollisesti jo on ensimmäisessä asiassa määrätty.
- 36 Esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on siis vastattava, että yleissopimuksen 54 artiklaa on tulkittava siten, että
- kyseisen artiklan soveltamisen kannalta merkityksellisenä kriteerinä on tapahtuneiden tekojen identtisyttä koskeva kriteeri, jolla tarkoitetaan sitä, että kyse on joukosta toisiinsa erottamattomasti liittyviä tekoja, riippumatta näiden tekojen oikeudellisesta luonnehdinnasta tai suojatusta oikeushyvästä
 - sellaisia eri tekoja, joissa on erityisesti kyse yhtäältä huumausainekaupan tuottamien rahamäärien hallussapidosta yhdessä sopimusvaltiossa ja toisaalta myös tällaisen kaupan tuottamien rahamäärien saattamisesta talouden kiertoon toisessa sopimusvaltiossa sijaitsevien rahanvaihtotoimistojen kautta, ei pidä katsoa yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitetuksi samaksi teoksi pelkästään sen takia, että toimivaltainen kansallinen tuomioistuin toteaa, että kyseisillä teoilla on sama rikollinen tarkoitus

- kyseisen kansallisen tuomioistuimen asiana on arvioida, ovatko kaikki toisiinsa verrattavat tosiseikat siinä määrin identtisiä ja toisiinsa liittyviä, että edellä mainitun merkityksellisen kriteerin perusteella on mahdollista todeta, että kyse on yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitettusta samasta teosta.

Toinen kysymys

- 37 Toinen kysymys on esitetty vain siltä varalta, että ensimmäiseen kysymykseen annettavassa vastauksessa vahvistetaan, että yhteinen rikollinen tarkoitus on sinänsä sellainen riittävä edellytys, jonka perusteella, jos tämä edellytys täyttyy, myös eri tekoja voidaan pitää yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitettuna samana tekona.
- 38 Koska yhteisöjen tuomioistuin ei ole tällaista vahvistanut ensimmäiseen kysymykseen antamassaan vastauksessa, toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14.6.1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen, joka allekirjoitettiin 19.6.1990 Schengenissä (Luxemburg), 54 artiklaa on tulkittava siten, että

- **kyseisen artiklan soveltamisen kannalta merkityksellisenä kriteerinä on tapahtuneiden tekojen identtisyttä koskeva kriteeri, jolla tarkoitetaan sitä, että kyse on joukosta toisiinsa erottamattomasti liittyviä tekoja, riippumatta näiden tekojen oikeudellisesta luonnehdinnasta tai suojatusta oikeushyvästä**

- **sellaisia eri tekoja, joissa on erityisesti kyse yhtäältä huumausainekaupan tuottamien rahamäärien hallussapidosta yhdessä sopimusvaltiossa ja toisaalta myös tällaisen kaupan tuottamien rahamäärien saattamisesta talouden kiertoon toisessa sopimusvaltiossa sijaitsevien rahanvaihtotoimistojen kautta, ei pidä katsoa Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitetuksi samaksi teoksi pelkästään sen takia, että toimivaltainen kansallinen tuomioistuin toteaa, että kyseisillä teoilla on sama rikollinen tarkoitus**

- **kyseisen kansallisen tuomioistuimen asiana on arvioida, ovatko kaikki toisiinsa verrattavat tosiseikat siinä määrin identtisiä ja toisiinsa liittyviä, että edellä mainitun merkityksellisen kriteerin perusteella on mahdollista todeta, että kyse on Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen 54 artiklassa tarkoitettusta samasta teosta.**

Allekirjoitukset